

Nou laborisme, nou perill

“New Labour,
New Danger”:
aquest va ser l’eslògan
del conservador
John Major en les
eleccions de 1997.
Major va fer
l'impossible per barrar
el pas a un advocat
que omplia les seues
butxaques amb vots
que havien estat de
dreta des de 1979.
Si algú li hagués dit que
en 2004 els laboristes
ocultarien el mot Labour
durant la campanya, la
seua tremenda derrota
tal vegada no hauria
estat tan amarga.

Lleïde de Londres, Ken Livingstone, somriu galdós, igual que un nadó, en la primera plana del periòdic laborista *Rose*. “Sí, estimats, així té molta més força”, diu als seus col·laboradors Bridget Prentice, membre del Parlament per Lewisham Est mentre recorre els barris de vague estil victorià a la cerca de vots, “...*Rose Labour* és massa llarg.” En efecte, també el pamflet laborista de Lewisham ha esborrat la paraula “Labour” de la capçalera.

EL TEMPS va compartir amb Prentice el primer dia de campanya de juny, a poc més d'una setmana de les eleccions locals i europees. A Holme Lacey Road, l'equip fa parada i pren suc de taronja dels supermercats Sainsbury. El candidat del Partit Liberal volta també per la zona. La tensió es flaira en l'ambient. “S’ha de lluitar dur per cada papereta”, sospira Prentice, “és com tornar de nou a l'escola.” Havia estat tan fàcil d'assolir la majoria set o tres anys abans, que ara costa admetre-ho: la gent no els estima...

Mentrestant, a Westminster, davant les noves dependències de la Cambra dels Comuns, l'ombra del rellotge Big Ben llisca sobre el riu Tàmesi. Alguns oficinistes, que també compten les hores, comenten: “Rebrem tres mesos de sou si els diputats als quals servim perden l'escó.” Els resultats del dia 10 tan sols donaran una pista del que podria passar amb els comicis generals (presumiblement el 2005), però la impressió és que aquella promesa de confiança eterna s'ha esvaït com desapareix la boira de la primavera de Londres quan s'aproxima l'estiu. La cosa sona, també en termes electorals, a drama.

1a escena: sóc líder. El 21 de juliol de 1994, doncs, John Prescott va celebrar el seu nomenament de segon d'abord i el lideratge de Tony Blair. Som al saló de l'Institut de l'Educació. “Espanta els *tories* (conservadors)”, murmura Prescott als periodistes en referència a Blair. “I a mi”, afegeix. El públic congregat, riu. Nou mesos més tard, Blair havia modificat la política laborista sobre educació, impostos, moneda única europea, sou mínim, la qüestió d'Irlanda del Nord, els governs regionals i la Cambra dels Lords; amb escasses excepcions, els canvis van indicar un sol sentit: ara, el programa del Partit Laborista s'assemblava més al del Partit Conservador. Quan aquella vesprada —el pròxim juliol farà deu anys— acabà la festa, Tony Blair va abandonar l'escena en un automòbil marca Rover de color blau metàl·lic prestat pel sindicat GMB. Prescott se'n va anar en taxi, després de donar unes quantes lliures als recol·lectors d'ajuda per als vaguistes del ferrocarril. On era Gordon Brown?, no ho ha sabut ningú en aquesta llarga dècada... En qualsevol cas, per a tots tres havia començat la cursa cap a Downing Street.

Durant el trienni en què liderà l'oposició, Tony Blair demostrà ser extremament disciplinat. Bevia oli de fetge de bacallà per previndre els constipats, dormia un mínim de sis hores, escoltava rock i esmenava els insults dels discursos que li escrivien. Ideològicament, Blair es definia a les pàgines de la revista femenina *She*, edició de març de 1995: “El meu pensament no té res a veure amb la lluita de classes o la lluita anticapitalista. El meu socialisme funciona quan la gent s'aixeca de bon matí i va feliç a la feina.” Ja aleshores, li

La dimissió més sonada del gabinet britànic té el nom d'una de les grans figures vives del Partit Laborista, l'escocès Robin Cook, que, al calor de l'inici de la guerra de l'Iraq (març de 2003), va deixar la secretaria d'Exteriors. En la foto apareix amb la seua segona esposa, Gaynor Reagan.

agradava parlar ras i clar. "Sé que molts de vosaltres m'heu donat suport perquè penseu que puc guanyar les eleccions", exclamà durant la conferència extraordinària del Partit Laborista a l'abril, "i no és una mala raó. Però ara en vull més." Més?

Sí. Aquella primavera, Blair frissava. El pla New Labour, New Britain estava a punt per ser llançat l'any següent, 1996, damunt la massa d'electors... a falta d'una reforma sensible de la Constitució laborista. L'episodi va ser aparentment dolorós, transcendental: la rescriptura de la clàusula IV! La reforma, no cal dir, es va dur a terme. Sobretot, va garantir a Blair portes enfora la imatge d'un home fort que sostenia les regnes del seu partit amb una sola mà. Que què es llegia en la clàusula IV?, que el Partit Laborista tenia el propòsit de "nacionalitzar tots els mitjans de producció" i de "donar els fruits del treball als obrers",

entre altres perles noucentistes del matrimoni Webb, els autors. Des de l'any 1959, Gaitskell ja havia intentat derogar-la. El mateix John Smith va voler "substituir-la" sense ni tan sols permetre'n el debat. Fou Blair finalment qui se'n dugué el gat a l'aigua; ho va fer amb el suport de la majoria i ho rubricà amb aquest adagi: "Res roman impertorbable, ni tan sols la versió autoritzada de la Bíblia."

Un trist president de la directiva sindical arremeté en solitari contra Tony Blair i, en *The Guardian i Tribune*, va escriure: "Has assassinat l'ànima del socialisme britànic." Ja era tard. Per a la clàusula IV, ho havia estat des de feia gairebé cinquanta anys. Per a Tony Blair, en canvi, era el moment just.

2a escena: sóc primer ministre.

John Major signà un pressupost de 12,7 milions de lliures per a la campanya de

1997, un 64% més que la despesa que va desemborsar el Partit Laborista. Major va acusar de *rubbish* (fem) les enquestes electorals publicades en *The Sun* i *Daily Mirror*, també en la BBC, perquè anunciaven l'avenç arravatador de Tony Blair. Finalment, un diumenge a la vesprada, Major s'empenyà tant amb Maurice Saatchi –quan li exposava clarament els errors de la seua actitud– que va trencar el contracte amb la companyia Saatchi, que havia de dissenyar els anuncis per al Partit Conservador. L'1 de maig de 1997 Major perdé un 10% del seu electorat natural, perdé 177 escons i perdé la presidència del Regne Unit. A sobre, hagué de veure la tanca publicitària que un camió de Saatchi va fer circular durant tot el dia, la jornada següent a les eleccions, al voltant del seu despatx: la tanca deia "Mira què passa quan canvies d'agència".

Segons l'estudi *Critical Elections*, de Geoffrey Evans i Pippa Norris, entre quatre i cinc milions de ciutadans havien actuat com a agents laboristes durant el mes i mig anterior a les eleccions. Això suposava un 300% més de la població promotora de la candidatura de Major. Més d'un 9% del vot provinent de les classes mitjanes va capgirar el seu sentit a favor de Tony Blair. Blair entrà al número 10 de Downing Street amb una de les majories absolutes més impressionants de la història democràtica britànica.

Més percentatges? A pesar que no apareixen en els estudis sobre el retorn del Partit Laborista al Govern, n'hi ha dos bastant suggeridors: un és el 71,5% de participació, la menor des de 1935; l'altre és el que assenyala quants diputats del Parlament elegits el 1997 eren fills de membres o exmembres de la Cambra dels Comuns, i figura un 90%. Un "gran canvi" per la política britànica?

3a escena: jo governe.

Fins que els electors ho decidesquen, és clar. Perquè, al capdavant, es tracta d'una simple qüestió de memòria. Què recordaran en les pròximes votacions: l'acord de pau assolit en l'Assemblea d'Irlanda del Nord en juny de 1998, o els 172 atacs paramilitars escaiguts des de novembre de 2003? L'establiment dels parlaments d'Escòcia

Tony Blair amb el president rus, Vladímir Putin, l'abril de 2000. La política exterior del líder laborista ha fet brollar moltes crítiques tant a dins com a fora del seu partit. El suport a la guerra de l'Iraq, sens dubte, en té gran part de culpa.

i Gal·les entre setembre de 1997 i maig de 1999 –els dos graners més importants de vot laborista des de llavors–, o l'augment dels impostos a l'abril de 2002 traint les promeses més fermes?

Per als britànics, hauria de ser difícil d'oblidar que el reconeixement dels

acords sindicals ha escalat un 50% i que els treballadors que pateixen comiats injustos són coberts amb dos anys de protecció salarial. Que hi ha 1,5 milions d'ocupats més i que des de 1997 la xifra de contractes de feina estable s'ha incrementat en 1,6 milions. O que s'han su-

mat entre 140 i 197 lliures (210 i 296 euros) als salaris mínims de les persones amb discapacitat.

Han estat anys brillants per al socialisme al Regne Unit: des que Tony Blair és a Downing Street, la despesa sanitària s'ha elevat un 35%, 11,9 bilions de lliu-

Història del Partit Laborista

- **1900.** Fundació del Partit Laborista per les Unions Sindicals.
- **1906-14.** Col·laboració amb el Partit Liberal.
- **1924.** Primer govern laborista. Ramsay MacDonald, primer ministre.
- **1929.** Segon Govern laborista.
- **1945.** Tercer Govern laborista. Clement Attlee, primer ministre.
- **1951-1963.** El Partit Laborista perd tres eleccions consecutives. El 1960 es debat "el futur del socialisme".
- **1964.** Quart Govern laborista, amb Harold Wilson com a primer ministre.
- **1979.** Debat intern "A la recerca de l'ànima del socialisme".
- **1983.** El Partit Laborista aconsegueix el menor suport social de la seua història.
- **1989.** El Partit Laborista venç en les eleccions europees.
- **1993.** Per un estret marge, guanya la modificació estatutà-

ria defensada per Tony Blair "one member, one vote", perquè el líder laborista fóra elegit en assemblea.

■ **1994.** Tony Blair esdevé el líder més jove de la història del Partit Laborista.

■ **1996.** Manifest "New Labour, New Britain".

■ **1997.** Victòria per majoria absoluta del Partit Laborista. Tony Blair és primer ministre. Al setembre, Gal·les i Escòcia accedeixen a tenir un Parlament propi. L'any següent, s'inicia el procés de pau a Irlanda del Nord.

■ **2001.** Nova victòria del Partit Laborista en juliol. Al febrer, les forces armades aèries britàniques i dels Estats Units bombardegen Bagdad.

■ **2003.** Rebel·lió de 121 diputats laboristes contra la política internacional del primer ministre i contra el suport a la invasió de l'Iraq.

■ **2004.** Tony Blair afirma a primers de juny que espera poder ordenar abans de 18 mesos el retorn de les tropes britàniques que operen a l'Iraq.

B A S E S

PREMIS OCTUBRE

2004

PREMI D'ASSAIG JOAN FUSTER

Jurats: *Francesc-Marc Álvaro, Muriel Casals, Josep Fontana, Carles Viver Pi-Sunyer i Vicent Sanchis.*

Els originals hauran de tenir una extensió d'entre 150 i 250 fulls; cada full tindrà entre 1.800 i 2.000 caràcters.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 6.000 euros.

PREMI DE NARRATIVA ANDRÒMINA

Jurats: *Francesc Calafat, Alfred Mondria, Ramon Pla, Maria Mercè Roca i Francesc Selles.*

Els originals hauran de tenir una extensió d'entre 150 i 200 fulls, cada full tindrà entre 1.800 i 2.000 caràcters.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 12.000 euros.

PREMI DE POESIA VICENT ANDRÉS ESTELLÉS

Jurats: *Vicenç Altaïó, David Castillo, Marc Granell, Anna Maria Moix i Tònia Passola.*

Els originals hauran de tenir una extensió d'entre 80 i 100 fulls.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 4.000 euros.

PREMI DE TEATRE

Jurats: *Mario Gas, Julio A. Máñez i Carme Portaceli.*
L'extensió dels originals haurà de ser d'entre 80 i 100 fulls.

El premi consisteix en una escultura d'Andreu Alfaro més la quantitat de 4.000 euros.

MÉS INFORMACIÓ:

edicions **34** València

Pérez Bayer, 11 - 46002 València
Tel. 963 516 492 - Fax 963 529 872
e-mail: tresiquatre@tresiquatre.com
www.tresiquatre.com

res l'educació, i 141 milions la inversió en la indústria cultural. Blair ha estat durant una legislatura i mitja "our pretty straight guy" (el nostre bon xicot).

I, tanmateix, el dia 16 de febrer de 2001 decidia que l'exèrcit britànic ocuparia l'Iraq juntament amb les forces armades dels Estats Units. "Els primers bancs privats han obert, els treballadors han vist quadruplicats els seus salaris i s'ha importat un milió d'automòbils. [...] El 30% de la població veu canals de televisió per satèl·lit." Són paraules del mateix Tony Blair, que l'11 d'abril de 2004 publicava un article a sis columnes en la pàgina 29 de *The Observer*: "Tenim una batalla per lluitar, un repte que vèncer, i el tenim ara a l'Iraq. No ens n'anirem sense acabar la nostra feina." El 2 de març d'enguany el Tribunal Penal Internacional admetia a tràmit una acusació de l'associació Legal Action Against War que l'incriminava. La progressió del rebuig a la intervenció militar a l'Iraq no ha cessat de créixer ni un sol dia, a fora i a dins del país: l'afer de les fotografies falsejades que el 14 de maig li va costar el càrrec a l'editor de *Daily Mirror*, Piers Morgan, ha demostrat almenys que l'opinió pública britànica ha girat l'esquena al seu primer ministre.

La guerra de l'Iraq sense dubte ha esquarterat l'illa, i en més d'una direcció. D'una banda, el darrer report del Ministeri de l'Interior calcula entre 10.000 i 15.000 els musulmans britànics disposats a oferir "algun tipus de suport" a les activitats d'Al-Qaida. De l'altra, l'assalt de les empreses nord-americanes a la indústria armamentística ha alertat els assessors militars de Westminster: General Dynamics controla en aquests moments la construcció dels tancs i els vaixells de guerra del Regne Unit.

Una més de les 'víctimes col·laterals' del conflicte seria el Partit Laborista. "Durant la visita del president espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero, Blair es veurà a si mateix set anys enrere -comentava *The Times* dijous, 3 de juny-: un president jove, enèrgic i il·lusionat. Veurà el que ja no és." Les eleccions europees i locals en són el primer reflex.

Victorià Jiménez
(Londres)